

**Όμιλία Μακαριστού Μητροπολίτου Κισάμου και Σελίνου κυρού Ειρηναίου (Γαλανάκη) στο
Συνέδριο «Βιοηθικά Προβλήματα και Όρθοδοξία» στις 31 Οκτωβρίου 1997¹**

Ός Έπίσκοπος τῆς περιοχῆς καί Πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, σᾶς καλωσορίζουμε εἰς τήν ἱστορική αὐτή Ἐπισκοπή Κισάμου καί Σελίνου καί εὐχόμεθα καλή παραμονή καί καλή ἐπιτυχία στίς ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου σας.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, Ἰδρυμα καί ἔργο τῆς Μητροπόλεώς μου (λειτουργοῦσα ἀπό τὸ 1968), εἶναι βῆμα διαλόγου τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ τὸν κόσμον, τὸν σύγχρονον κόσμον. Κι ἐνῶ τὸ κύριο ἀντικείμενό της εἶναι ἡ καλλιέργεια καί ἐρμηνεία τῶν πνευματικῶν ἀξιών καί παραδόσεων τῆς Ὁρθοδοξίας, φιλοξενοῦμε εὐχαρίστως καί Συνέδρια – συζητήσεις ἐπὶ ἐπιστημονικῶν – τεχνολογικῶν – πολιτισμικῶν θεμάτων.

Διότι σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ παρακολουθεῖ τὴν πορεία τῆς ἀνθρώπινης προόδου καί νὰ φωτίζει μὲ τὸ φῶς τῆς Θείας Ἀποκάλυψης τὴν κοπιώδη ἔρευνα πάντων νόμων καί τὰ μυστικά τῶν ἔργων τῆς Δημιουργίας.

Διαβάζοντας τοὺς τίτλους τῶν θεμάτων τοῦ Συνεδρίου σας διαισθάνομαι ὅτι τὰ θέματα αὐτὰ ἀγγίζουν τίς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδοξίας μας καί εἶναι πολὺ χρήσιμο νὰ συνεργάζονται Ὁρθόδοξοι Ἐπιστήμονες καί Ὁρθόδοξοι Θεολόγοι καί νὰ βρίσκουν λύσεις καί ἀπαντήσεις σὲ πράγματα ποὺ δὲν εἶναι μόνο ἐπιστημονικά, τεχνικά, ἀλλὰ εἶναι καί ἀνθρώπινα καί ἐπομένως μπαίνουν καί στὴ σφαῖρα τῆς ἠθικῆς.

Στὴν Ἑλληνορθόδοξο παράδοση εἶναι γνωστὴ ἡ σύζευξη Ἑλληνικῆς Σοφίας καί Χριστιανικῆς Πίστεως, ποὺ συντελέστηκε τὸν 4^ο καί 5^ο χριστιανικὸ αἰῶνα, τὸν ἀποκληθέντα «Χρυσὸ Αἰῶνα» τῶν Χριστιανικῶν Γραμμάτων.

Καί ἐμεῖς προσωπικά πιστεύουμε ὅτι καί ἡ ἐποχὴ μας, μὲ τὴν τεράστια, ἀλλὰ πολλάκις καί μονομερῆ – ἐπικίνδυνη ἐπιστημονικὴ γνῶση, χρειάζεται μία νέα σύζευξη Ἐπιστήμης καί Πίστεως, γιὰ τὴ δημιουργία ἐνὸς ἰσορροποῦ πολιτισμοῦ, ποὺ δὲν θὰ ἀπειλεῖ οὔτε τὴ φυσικὴ, οὔτε τὴν ἠθικὴ ὑπαρξὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια καί μὲ αἰσθήματα τιμῆς καί ἀγάπης, σᾶς καλωσορίζω, ἀγαπητοὶ Σύεδροι στὴ Μητρόπολή μου καί συγκαίροντες τὸν Σύνδεσμο Ὁρθοδόξων Νεολαίων καί τὴν Ἀκαδημία μας διὰ τὴν ὀργάνωση τοῦ σημαντικοῦ τούτου Συνεδρίου, κηρύσσουμε τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ. Καί ἔρχομαι τώρα νὰ σᾶς μεταδώσω τὸ μήνυμα τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀναπτύξει πολλὰ πρωτοβουλίες ἐπὶ τοῦ μεγάλου καί παγκοσμίου οἰκολογικοῦ προβλήματος καί ἔχει ἐπίσης γιὰ τὰ θέματα τοῦ Συνεδρίου μας βαθυστόχαστες θεολογικὲς καί ποιμαντικὲς ἐπισημάνσεις¹.

---

¹ Τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου εὐλόγησε ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναῖος, ὁ ὁποῖος ἀνέγνωσε καί τὸ σεπτὸ Μήνυμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου: «Τοῖς Ἐντίμοις μέλεσι τοῦ ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἀκαδημίᾳ Κρήτης συνεδρίου ἐπὶ τοῦ θέματος "Ὁρθοδοξία καί Βιοηθική", τέκνοις τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἐν Κυρίῳ ἀγαπητοῖς, χάριν καί εἰρήνην παρὰ Θεοῦ. Εἶναι ὄντως λίαν σοβαρὸν καί ἐπίκαιρον τὸ θέμα: "Βιοηθικά διλήμματα καί Ὁρθοδοξία", τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ ἀπασχολήσῃ ὑμᾶς κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου τῶν Ὁρθοδόξων Νεολαίων καί τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης συνδιοργανούμενον ἀπὸ λα' τρέχοντος μηνὸς Ὀκτωβρίου ἕως γ' Νοεμβρίου ἐ.ἔ. διορθόδοξον συνέδριον, ὡς ὑπέβαλλε τῇ ἡμετέρᾳ Μετριότητι διὰ τοῦ ἀπὸ λ' παρελθόντος Μαΐου γράμματος αὐτοῦ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλλογιμώτατος Δρ Κωνσταντῖνος Ζορμπᾶς, ὅπερ, ὡς καί τὰ συνημμένα αὐτῶ, μετὰ μεγάλης προσοχῆς καί ἐνδιαφέροντος διεξήλθομεν.

Ἡ μεγάλη αὐξήσις τῶν βιολογικῶν καί ἰατρικῶν γνῶσεων καί τῶν συναφῶν δυνατοτήτων ἐπεμβάσεως εἰς τὴν δημιουργίαν καί τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς, ἀλλὰ καί τὴν ἐπιμήκυνσιν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἔχει ἐγείρει νέα καί ἀπροσδόκητα διὰ τοὺς παλαιότερους ἐρωτήματα περὶ τῶν ἐπιτρεπτῶν ὁρίων τῶν τοιούτων ἐπεμβάσεων εἰς τὴν ζωὴν τῶν συνανθρώπων ἡμῶν. Ὡς ἐκ τούτου, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνεύρωμεν ἐτοιμῶς ἀπαντήσεις εἰς τὴν ὀρθόδοξον γραμματείαν. Ὁφείλομεν, ὅμως, νὰ ἐμβαθύνωμεν εἰς τὰ προβλήματα καί νὰ ἀνακαλύψωμεν τὰς βασικὰς ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι διέπουν τὴν δημιουργίαν τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἐξ αὐτῶν, διὰ τῆς καταλλήλου θεωρήσεως τῶν ὄντων, νὰ συναγάγωμεν τὰς ὀρθὰς ἀπαντήσεις εἰς τὰ νέα ἐρωτήματα. Διότι οἱ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐντεθειμένοι εἰς τὴν δημιουργίαν φυσικοὶ καί βιολογικοὶ νόμοι ἔχουν ἕκαστος τὸν ἐμφανῆ εἰς ἡμᾶς ἢ τὸν κρυμμένον ἀφ' ἡμῶν λόγον, ὥστε χρειάζεται μεγάλη περίσκεψιν πρὶν ἀποφασίσωμεν νὰ παρέμβωμεν εἰς αὐτοὺς καί νὰ ἀναγκάσωμεν τὴν ζωὴν νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς ἰδικούς μας δρόμους. Ἡ τοιαύτη ἐπέμβασις ἡμῶν ἐνδέχεται νὰ περιέχῃ αὐθάδειαν ἢ ἔπαρσιν καί νὰ προκαλέσῃ τὰς δυσμενεῖς συνεπειὰς τὰς ὁποίας συνεπάγεται πᾶσα "ὑβρις", μὲ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ἔννοιαν τοῦ ὄρου, κατὰ τῆς φύσεως.

Ἐάν ἐπὶ παραδείγματι ἡ ἐπιστήμη κατορθώσῃ ὄχι μόνον τὴν ἐξωσωματικὴν γονιμοποίησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξωσωματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμβρύου, ὀφείλομεν νὰ προβληματισθῶμεν σοβαρῶς ἐάν εἶναι ἠθικῶς ἐπιτετραμμένον ὅπως ἀναπτύξωμεν ἀνθρώπους ἐκτὸς μητρός. Φαίνεται ὅτι τοιοῦτοι ἄνθρωποι θὰ ἔχουν στερηθῇ τῆς μητρικῆς θαλπωρῆς, ἡ ὁποία γίνεται αἰσθητὴ ὑπὸ τοῦ ἐμβρύου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κυήσεως καὶ ἐπομένως θὰ βαρύνωνται μὲ τὸ ἄγχος τῆς ἀνασφαλείας καὶ τῆς μὴ ἀποδοχῆς καὶ πιθανῶς θὰ γίνουσι ἀντικοινωνικὰ ἄτομα. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου καὶ αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἡ ἀνατροπὴ τῆς φυσικῆς τάξεως ἐγείρει τεράστια ἐρωτηματικά, ὅπως καὶ ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ἐπιχειρεῖται.

Πολλάκις οἱ ἅγιοι πατέρες βεβαιοῦν ἡμᾶς ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἀποδέχεται καὶ δὲν χορηγεῖ ὠρισμένα αἰτήματα διότι τοῦτο ἐπιβάλλει τὸ συμφέρον τοῦ αἰτοῦντος. Ἡ ἐπιμονὴ τοῦ αἰτοῦντος ὅπως ἀποκτήσῃ ταῦτα δι' ἀνθρωπίνων μεθοδεύσεων, ἀσφαλῶς εἶναι ἐστερημένη χάριτος καὶ ἐπικίνδυνος διὰ τὸν ἀνυπότακτον. Εἶναι γνωστὴ ἡ ἐξομολόγησις τοῦ Ἀποστόλου Παύλου περὶ τοῦ ὅτι τρεῖς τὸν Κύριον παρεκάλεσεν ὅπως ἀπομακρύνῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸν δοθέντα αὐτῷ σκόλοπα τῆ σαρκὶ καὶ περὶ τοῦ ὅτι ἔλαβεν ἀρνητικὴν τὴν ἀπάντησιν. Παρ' ὅλον δὲ ὅτι δὲν φαίνεται νὰ ἔχη γίνῃ συστηματικὴ ἔρευνα περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐξελίξεως τῶν τέκνων, τῶν ἀποκτηθέντων διὰ μὴ καθαρῶς φυσικοῦ τρόπου, αἱ μαρτυρίαι περὶ ὀξέων ψυχικῶν προβλημάτων πολλῶν ἐξ αὐτῶν, διαρκῶς αὐξάνονται. Ἡ κατὰ φύσιν λειτουργία τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ καλυτέρα δυνατὴ. Αἱ ἰατρικαὶ καὶ βιοχημικαὶ παρεμβάσεις ὡσάκις σκοποῦν ὅπως ὑποβοηθήσουν ἢ ἀποκαταστήσουν τὴν διαταραχθεῖσαν ἐκ τινὸς νοσογόνου αἰτίου φυσικὴν λειτουργίαν εἶναι ἀσφαλῶς δεδικαιωμένα. Ὅσάκις ὅμως ἐπιδιώκουν ὅπως τροποποιήσουν τὰς φυσικὰς λειτουργίας καὶ εἴτε αὐξήσουν δῆθεν τὰς σωματικὰς ἰκανότητας, εἴτε διευρύνουν δῆθεν τὰς πνευματικὰς δυνατότητας, διὰ διαφόρων οὐσιῶν, προκαλουσῶν προσωρινὴν ἰσχὺν ἢ ἐκστατικὰς καταστάσεις ἢ ἄλλας μεταβολὰς, καταδικάζονται τόσον ὑπὸ τῶν νομοθεσιῶν ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης καὶ ἀσφαλῶς καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ἐκβιασμὸς τῆς φύσεως εἴτε τῆς ἀνθρωπίνης εἴτε τῆς περιβαλλούσης ἡμᾶς ὅπως παραγάγῃ ἀσυνήθη ἀποτελέσματα ἀποτελεῖ παρακεκινδυνευμένην ἐνέργειαν. Συνεπῶς ἡ ὑπὸ τοῦ συνεδρίου μελέτη τῶν ἀνακυπτόντων προβλημάτων εἶναι λίαν ἐπίκαιρος καὶ ἀναγκαία. Ὅθεν συγχάρομεν ὑμῖν ἐπὶ τῇ ἐπιλογῇ τοῦ θέματος καὶ τῇ πραγματοποιήσει τοῦ συνεδρίου καὶ ἐπιδαψιλεύομεν ὑμῖν καὶ πᾶσι τοῖς ἐκλεκτοῖς συνέδροις ὀλοθύμον τὴν πατρικὴν καὶ Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν καὶ εὐχὴν, δεόμενοι τοῦ Κυρίου ὅπως φωτίσῃ ὑμᾶς ὀλοθύμεν πρὸς διατύπωσιν τῶν ὀρθῶν ἀρχῶν ἀντιμετωπίσεως τῶν σχετικῶν προβλημάτων καὶ ὅπως χαρίζηται ὑμῖν ὑγιεῖαν καὶ εὐρωστίαν ψυχῆς τε καὶ σώματος ἐπ' ἀγαθῶ πάντων. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴη μεθ' ὑμῶν. Διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης Βαρθολομαῖος Α΄».